

Felvidéki Híradó.

KÖZMŰVELŐDESI, SZÉPIRODALMI, IPAR-, KERESKEDELMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési árak:	
Egész évre	4 frt
Fél évre	2 „
Negyed évre	1 „

Felolvasó szerkesztő:
Fehér János.
 Kiadóhivatal: a turóc-szt.-mártoni „Magyar Nyomda”.
 A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőségre, hirdetések és előfizetések a kiadóhivatalra címezve Turóc-Szt.-Mártonba küldendők!

Hirdetések legutányosabban, árszabály szerint.
 Lapunk számára hirdetések — eredeti árakban — minden bel- és külföldi hirdetési iroda fogad el.

Színészet a felvidéken.

Hogy milyen fontos a színészet ügye egész általánosságban, bizonyítja egy nagy tudós ezen mondása:

„A színészet az emberiség leghathatósabb művelődési forrása, melynél szórakozva bővíti ismereteit.”

S tökéletes igaza van. A gyakorlat bizonyítja, hogy az emberi elme legfogékonyabb a szemléltető oktatás iránt. A színészet, mint jelenítve szemléltető művészet a képzetet gyámolítja s az eszmék illusztrátora. Nagy csoda-rejlik abban, ha az eszme betűvé s a betű élő szóvá válik. Mindenki tudja, mennyivel hatásosabb bármely irodalmi termék, ha olvasás helyett kellő hangsúlyozással felolvassa hallgatójuk végig; s zini előlái azonban ennél is közvetlenebb hatású, mert éltele kelti mindazon bámulatos hangulatbeli árnyalatokat, melyeket az írónak a holt betűben már megőrkíteni nem sikerült.

Egy kiváltságos és roppant nagy előnye pedig az is, hogy általa aránylag csekély kiadás révén, rövid időközben s a társadalom minden osztályának alkalmas napszakban szórakozva művelődhetünk.

Van igen sok ember, a ki barátja ugyan a jó könyvnek, de nem elég áldozatkész időt, fáradságot stb. szentelni az olvasásra, vagy nem eléggé alapos a tartalom átérzésére. Az ilyenek alaposan segít a színház. mert egy irodalmi színvonalon álló színművéle észrevételül is utat talál még a legfásultabb szívhez s a darab morálja, habár a társadalmi rétegek különböző egyenreire hatása is különböző fokú, értéke mindig pozitív.

A felvidék városkái azonban annál hivatalosabbak a magyar színészet ápolására, mivel az itt élő hazafias társadalomnak lelken fordul meg a nem magyar ajkú nemzedékek nevelési kérdése. Jó hazafias s hasznos honpolgárok csak lapintatos nevelés útján válhatnak az ifjúságból, a mihez az is szükséges, hogy az iskolán kívül a társadalmi áramlat is meglegye a

magáét. E célok elérésében pedig a színház megbecsülhetetlen.

E meggyőződésből a F. M. K. E. előirányos igyekezetével oda hat, hogy azó vodák gyarapodjanak a hazafias érzelmi tanítók jutalmaztassanak s a nemzeti eszme napszamosai: a színművészek lehetőleg szubvenciót kapjanak.

Ámde elég-e egy egyesületnek amúgy sem krözusi jövedelme egy egész országrész népességének nemzeti szellemben leendő felnevelésére?

Bizonyára nem

E nemes buzgalom meddő marad, ha az inspiráció visszhangot nem szül a társadalom keblében.

Ha mulatva akarunk művelődni s bebizonyítani, mennyire komolyan áldozunk a közjóért, ejsük módját a nemzeti színészet megszilárdulásának a felvidéken s teremtünk elő hozzá az anyagi alapot.

Igen, de hogyan?

Nevezetes az áldozatkésztségünk, ha jótékonyág gyakorlásáról van szó s híres a kegyeletünk s hazafias érzelmetünk, ha jeleseink emlékének megőrkítésére törekszünk; nincs eset, hogy valamely emlék, szobor, alapítvány stb. létrehozására nem lettek volna áldozható filléreink.

Hazánk fiaii ily esetekben önmagukat mulják felül. S méltán, hiszen a létesített közkinccsekkel elévülhetetlen emlékművet emel önön magának a hálias népezt.

S valjon nem képezné-e fényes koronáját a nemes áldozatkésztségnek s a hazafias kötelességérzetnek, s nem lenne-e az utókor szemében a legfényesebb emlékoszlopunk, ha a magyar nemzeti szellem megszilárdítása által éppen a felvidék városai válnának a magyar-ság legállékonyabb védőbástyáivá?

Tekintsük a színészet ügyét a hazafias kultúra legfőbb tényezőjének s teremtünk színészetpártoló és segélyező pénzalapot külön minden vidéken, ugyanazon úton módon mint a szobrokét. Mulasunk, táncoljunk az év alkalmas szakában a színészet javára és ha az egybegyűlt fillérekből sikerül

szubvenciót teremtenünk egy tisztességes társulat érdekeinek megővására, — hálás eredményképen jusson eszünkbe, hogy így pénzünkért kétszer mulatunk s azonfelül egy kövel emeltük magasabbra a nemzeti egység monumentális emlékoszlopát!

Munkára fel tehát ti vezető férfiak, kik hivatalva vagytok az ígét lesítő varázsolni!

Capitain She.

A népoktatási törvény 30-ik évfordulója.

December 5-én volt harminc esztendeje annak, hogy az 1868. évi XXXVIII. tc. szentesítést nyert. A törvényt még az nap kihirdették a képviselőházban, másnap, dec. 6-án, a főrendek házában.

December ötödike tehát nevezetes évforduló a magyar közoktatás és közművelődés történetében.

Elmerengve ennek a harmincéves múltnak eseményein, a népoktatási törvény által létrehozott alkotásokon s ama fogyatkozásokon, melyek a harmincesztendő törvényt árnyéktól kisérték s maig kisérik, a klasszikai világ regéje jut eszünkbe arról az idegenről, kit bevezettek Janusnak, a hajózás isteneké templomába s neki az ott elhelyezett trofeák, a hajótörésből megmenekültek ajándékainak nagy számát bemutatták és felhívták, hogy ismerje el az istenek jószágát, ki annyi veszedelemben forgót megmentett a hullámsírtól. Az idegen meghatva hallgatta a hozzá intézett felhívást s szemlélte az istenek szentelt adományokat, majd e szavakra fakadt: Mielőtt isteneket magasztaláshoz fognék, meg kellene halgatnom a tengerbe fult szerencsétlenek tanuvallomásait is.

Az 1868. évi XXXVIII. t.c. sok, nagyon sok diadajelvényekkel dicsekszik. A következő főbb statisztikai adatok világítják meg legérthetőbben a törvény sikereit. 1870-ben a népisoklak száma 12 ezer volt. Ma számuk felülmúlja a 17 ezret. A tanítók száma ugyanakkor 14 ezer volt, ma felülhaladja számuk a 27 ezret. 1870-ben az írni és olvasni tudók száma az ország összes lakosságának 25%-a volt, ma 42%. Haladás van tehát az egész vonalon. S ha a haladásba beleszámoljuk az 1868. évi XXXVIII. t.c. alapján keletkezett újabb törvényeket, nevezetesen a tanítók állami

A „FELVIDÉKI HIRADÓ” TÁRCÁJA.

Az első öt forint.

A nyomorgó ember az ő fiával mitévő legyen? Nem végezetheti el vele a sok iskolákat s bármilyen isten áldotta tehetséggel is bír a gyermek, tehetségse elparlagosodik, elvész és az iskolázás hiányában a legnagyobb tehetségből, mely talán országokat tudna kormányozni, vagy hadseregeket igazgatni, így válik kis iparos. Híah, igen egyszerű: az élet igája, a szülők nyomora sok általános és született zsenit nyom bele a hétköznapiág sorába. De minek is e hosszú, érzélgős bevezetés? . . .

Tény, ha szegény ember nem taníthatja a fiát, hogyan taníthatná volna Horváth Pálné, az a szerencsétlen özvegy asszony, ki a város zsákutcájában, mely arról volt híres, hogy ott csak a nyomor tengődött, meghúzódva e nyomortanyán és a legnagyobb nyomorban állt azóta, hogy férjét megölte az az óriási gép, mely magához ragadta s kerekével, fogaival, vastestréseivel összemorzsolta, agyonlapította. Nem is hoztak háza többit, kivitték a boncoló intézetbe, ott bucsúztattott el a család az eléletlenített holtesttől, mely a munka halottja volt, s azután szépen elföldeltek, fakeresztet tűztek a sírjára. A munka emberének halála

pedig kivette a kenyeret a kis család szájából és a kegyelet nem adta vissza a szerencsétlen családnak.

A fiatal özvegy beteggé tette férje iszonyatos elpusztulása s beteg volt hosszan, sokáig. Ez alatti a szomszédok gazdálkodtak a bútoraival, kevés holmijával. Mig betegten feküdt, a szomszédasszony főzött s mosott gyermekeinek, de uszott is. lábra kelt csak nem minden jószág.

Mire az asszony a halál torkából kiszabadult, hogy most már szabadon gondolkodhassék gyermekei sorsa felett, a gyomor teljes hatalmát találta maga és háza népe felett. Nagyon szép, angyalarcú, szőke, üde, egészséges kis gyermekeket s a nyomort látta élete társaiul. És az anya szívén metsző fájdalom nyilalott keresztül. Feláldozta ezt a négy gyermeket a nyomornak? Avagy temesse szíve kinyit és szívéből szakadt négy magzatját a halálba! A vagy próbájon megküzdeni a nyomorral ezekkel az angyalokkal és ezekért az angyalokért?

Igen, élnie kell, ez az ő kötelessége, hivatása. Teljes egészségét az özvegy vissza nem nyerte, de dolgozni tudott mint annyi más szerencsétlen asszony, ő is varrógép, kézi munka mellett, s ha erre szükség nem volt, mosással szerezte meg gyermekei számára a leg-szükségességeket.

Igy telt el néhány év, kinnal telt el és harmadszor hajtja ki a napugár a férj keresztel jeleit sírjának virágait. A legidősebb gyerek, Pali már kilenc éves

volt. Szép fiú s jó gyermek. Elvégezte a népisoklak osztályait kitünő eredménnyel s folyton a könyveket hajtja. Tanítója szerette és nem győzte olvasmányokkal ellátni. Pap lesz belőle, fiam, mondta az öreg érdemkereszt mester s a fiúnak boldogságban usztak szeméi. De nem lehetett pap, s mikor a negyedik osztályonak is végére járt s elvégezte, a vizsgán jutalmul kapott szép könyvvel kezében anyja Baloghhoz, az ismert lakatos mesterhez vezette, miközben egy könyvecseptt törölt ki szeméből.

Az öreg tehetetlen tantó fejét ráta mikor arról értesült, hogy Pali lakatos inas lett s azután szót érdekezésben egy-két emberbarátnak, kik azonban csak a napilapok hasábjain voltak azok, s Pali csak nem lehetett pappá, nem akadt, a ki taníthatná volna.

Pali közel fél évig volt már Balogh műhelyében s noha más irányba hajlott a tehetségé, sokkal kevésbé nyíltott ki az esze, mintsem hogy kedv nélkül tanulta volna a mestersegét. S elérkezett karácsony estéje . . . A gazda összehívta legényeit, hogy fizesse a heti bért, hadd legyen ezeknek is karácsonya.

Pali megmosakodott s azután boldog ünnepeket akart kívánni a mesterének, hogy hazasiethessen. Neki még nem járt semmi fizetés.

Mikor a legények nagy zajjal odébb álltak, Pali elrebegette az ő kis mondókáját, mi annyira meghatotta a mesteruramat, hogy elővette vőlegény korabeli zsiros bűgylárisát és keresgélni kezdett benne. A fiúnak első

nyugyintézetéről szólót (1876), a magyar nyelv kötelező tanításáról szólót (1879); az iparos tanonciskolák megalkotását (1884); a kisdédvó törvényt (1891); a tanítók és azok özvegyei és árvái jobb nyugdíjellátásáról gondoskodó törvényt (1891) s hozzávesszük még azt, hogy az 1899-ik esztendőre a vallás-és közoktatásügyi miniszter költségvetése 14,812.763 forinttal előirányozta: tagadhatatlan, hogy népoktatásügyünk a lefolyt harminc esztendő alatt minden tekintetben igen jelentékeny haladást mutat.

Íde kellett volna sorolnunk az 1893. évi XXVI. t.-cikket is, tudniillik a tanítói fizetések rendezéséről szóló törvényt. Ez a törvény tagadhatatlanul javítja a tanítók anyagi állapotát, javítja főként az ötdéves korpótlékok meghonosításával, mely korpótlékok első részlete épen pár hóval ezelőtt, folyó évi október elsejével vált esedékessé, végrehajtása sok nehézségek és akadályok közt folyamatban van. Tekintettel azonban arra a körülményre, hogy az 1893. évi idézett t.-c. a tanítói fizetések minimumát ugyanabban a 300 forintnyi összegben állapítja meg, melyben az 1868. évi t.-c. az állami és közügyi tanítók fizetés minimumát megszabta, azt a törvényt épen nem lehet a haladás fokmérőjévé mérni, sőt be kell ismerni, hogy ez a törvény születte a népisikola ügyéről az általános lehangoltságot, a tanítói hiányt s azt a fájdalmas jelenséget, hogy országszerte üres iskolákról érkezik a panasz vagy sok helyen az okleveles tanítók helyét obsitos katonák, végzett szabók s egyéb diplomatanéklói existenciáik foglalják el.

Az a sötét árny jár a népoktatási törvény nyomában, hogy a népoktatásügyi kebeli munkásainak, a tanítóknak hitét, sorsuknak jobbra fordulata iránt, megszilárdítani maig nem tudta. Pedig mennyit előlegtek az istenadták minisztereknek. Trefortot például, az állami deficités korszaknak másfél évtizedes közoktatásügyi miniszterét valódi dicsőítéssel vették körül, noha épen Trefort izente a tanítóknak, hogy korbácscsal veri őket szét, ha akarata ellenére tartanának egyetemes tanítógyűlést. Csáky grófnak sem lehetett panasz, hogy a tanítók ne ünnepelték volna, pedig épen őrt Csáky iktatta másodszer törvénybe a 300 frtos minimumot.

Látványos, hogy kis jóindulat elegendő a tanítók bizalmának megnyerésére. A bizalom tartósságának azonban ára van; a tanítói fizetéseknek olyan rendezése, mely a tanító gondnoki feladatát megélethetést biztosítja s őt magát felül emeli a hivataloszolgaon fizetésben és rangban. Ez az első okulás, a mit a multból kell merítnünk.

A hiányos törvényt pedig be kell tetőzni. Ideje volna már törvényelni szabályozni, hogy kikből lesz tanítóképző intézeti tanár, kikből tanfelügyelő?

A felső nép-és polgári iskolákról ezuttal nem szólunk, hiszen ezeknek sorsa épen most van a napirenden.

A pedagógiai ügye hitünk szerint kezd jó fordulatot venni a kinevezett új gondnok személyével.

Sőt maga az egész népoktatási törvény előbb-utóbb revizióra vár. Sok intézkedés elvult; szelleme helyén, mely a községi iskoláknak kedvezett, ma már

más szellem él: az államosítás, nem ugyan egyszerű, nem is az egész vonalon, hanem részenként, a hogy a szükség parancsolja. Azontúl a törvény több intézménye kivánczolok a népisikolai keretből, sőt már kint is van, például a felső kereskedelmi iskolák. Mar is napról-napra szaporodó rendeletekkel vihető keresztül a törvény alapján a kormányzás.

Wlassichoz, a törvény jelenlegi kezelőjéhez az a kérdés van, hogy tartsa fenn azt a hangulatot a tanítószágban, a melyet az ezredévi ünnepek idején ülésezett második egyetemes tanítói kongresszuson kelteni tudott. Ő mondta ki a szép szót, beszédét a tanítókhöz intézve: Egy mindnyajunkért, mindnyajunk egyért. Úgy legyen!

A kaszinó estéje.

December 3-án tartotta meg a kaszinó ez évi második társas-estéjét, az elsőhöz mért fényvel, sikerrel és gyönyörködött eredményel.

Ha nem is volna vígjali bizottság nálunk, ha maga a választmány ezeket el sem határozta volna, igazán reá szorulnánk önként. — De annál szebb, jobb és helyesebb, hogy az természetűen szokott keresztülhajtva lenni és fényes és elismeret buzgó hozzájárulással a megye és város magyar társaságának és ifjúságának egyaránt.

Mert valjuk meg őszintén, hogy jó társadalmi élet hiányában vajjon mink maradna csupán, mint — szellemi lényeknek.

Mert a bokaig erő sárelől s a barátságatlan utcákról, beszorulva langyos fűtött szobába, az otthonon kívül — már kinek van! — nincs egyebe, mint gyönyörködni a távoli ködön borongó Fátra gyönyörűen szép, de elvégre is egyhangú képeben.

Nincs semmi közölség, mely menedéket, enyhelyt nyujtana a dolgotban és egyedüire utaltságban kifáradt kedélynek, minők: színház, hangverseny, sétáhely stb.

Annál szebb tehát és annál dicsőre méltóbb az az érzék, mely családainkat, tapasztalásunk szerint mindenkor vezérli, eme hazafias, oleső és mégis oly kellemes mulatságok sikere érdekében, a mely családok között első helyen kell kiemelnünk vármegyénk alispánjának — Beniczky Kálmannak — kiterjedt és nagyra becsült családját ömeltősága Soest Ottóné úrnővel élén és városunk ritka jó érzékű hölgyét a társadalmi élet életben tartása szempontjából: Fekete Miklósné, tablabíróné öngyűlést. Mert tagadhatatlan, hogy a siker oroszlanrész az ő agilitásuké, a közreműködők szíveségével és a rendezőséggel együtt.

Maga az est különben a már előzőhöz mértén igen pompásan sikerült.

Az aranyos leányok és arany ifjúság fesztelen jó kedve virrasztott a társaság fölött hajnali virradtig és a távol levők ábrándozó lelke.

A ropogós zene mellett, gyönyörű volt a lelkes táncot nézni, a műkedvelők nagyszabású sikerét látni és a jelenlevők gyönyörködését élvezni.

Elsőnek lapunk felelős szerkesztőjének bájos lánya: Fehér Eta k. a. lépett a podiumra egy gyönyörű virágcsokorral, összharmoniálú úde fiatalaságához, elszavalni

Kiss József: nagyhatású, mely kedélyű és gyönyörű stylum köteményét »Agota kisasszonyt«.

Igazán rég hallottunk fiatal műkedvelőit — első fölépítés — olyan kitűnő szavazást, a minő s kisasszony volt. Gyakorlat, nyugalom, hanghordozás, előadási módor, a dolog értelmének tudatában jellemzte előadását és bőven megérdemelte azt a tapsot és tömjénezést amit érte kapott.

Utána Dugovics Titus olvasta föl a »spiritusmusor«-ról írott nagyon is korszerű cikkét; finom distinctió és mely megmondásával a tárgynak igazán élvezetessé tudta tenni a másként is érdekes tanat. Sűrűn megtapsolták érte.

Majd Soest Irén k. a. és Párvy Endre úr adták elő a »Mérés hetek után« című dialogot. — Az előadás igazán elragadó volt; Soest Irén k. a. ritka finomsággal és bájos, előkelő eleganciával adta elő szerepét, egy gyakorlott művésznőt is megdicsőrt autinnal, összhanggal, bájjal; hozzá járult Párvy Endre tanár megszokott művészetével így a siker igazán frappans volt.

Végül Dávid Bert k. a. cimbalom-játéka gyönyörködtette a díszes közönséget, ki is néhány szép magyar dalt játszott el meglepő szép bravúrral.

Az összes műkedvelő hölgyek gyönyörű csokrot kaptak a gavallér rendezőktől, a közönség pedig igazán emelkedett hangulatban szórakozott tovább és osztott el hajnalban — a viszontlátásig! Jelen voltak: Soest Ottóné ömeltősága, Gróf Nyháus Ottóné ömeltősága, Emel Karolyne, öv. Sontagh Béláné, Fekete Miklósné, Jantóh Jánosné, Erdődy Györgyné, Dávid Ferencné, Chikan Miklósné, Grossmann Adolfiné, öv. Rakssanyi Gusztávné és Zanyi Kálmáné úrnő öngyűlést.

Leányok: Soest Irén, Fekete Et, Fekete Ilona, Lehotzky Ella, Lehotzky Ilona, Guthy Ilona, Fehér Eta, Klimacssek Ilka, Dávid Bert, Hoffmann Irina, Ruttkay Ella, Pfleger Emma, Gruber Vilma kisasszonyok. (F. Z.)

HIRFIK.

— Esküvő. Dr. Lehotzky Antal fővárosi ügyvéd s a turóc-szent-márton—blatnoci járás közszeretében s nagyrabecsülésben álló orsz. gyűlési képviselője, december hó 14-én tartja esküvőjét, Beniczky Lajos Pestrármegye alispánjának bájos és szeretőre méltó leányával: Ilona kisasszonnyal. — Szívbeli kívánunk tartós és igaz boldogságot az új párnak.

— Tanulmányút. Berecz Gyula Turócvármegye kir. tanfelügyelője, f. hó 3-ika óta Németországban tanulmányozza a népoktatási viszonyokat. A tanfelügyelő urat a vallás-és közoktatásügyi minisztérium küldte ki tanulmányútra, a mely mintegy két hétig fog tartani E kiküldetésben dokumentálva látjuk azt a kiváló szakkerettségét és buzgalmat, a melyek Berecz Gyula kir. tanfelügyelőt a tanfelügyelői kar-nak egyik elsőrendű tagjává kvalifikálják.

— Valasztmányi ülés. A Turócmegeyi Jótékony Nőegylet ma délután 1/2 3 órakor, a vármegyeház kis termében, választmányi ülést tart.

— Társas összejövetel. Stubnya-fürdőben f. hó 8-án volt az idei első társas összejövetel, a melyben számosan vettek részt a vármegye mindkét járásból.

— Miklós napja. December hó 5-én a Miklósné név-estéje volt Társadalmunknak egyik legtevékenyebb tagja

padat az arcja, majd meg kilyudalt, érezte, hogy kap valamit. első kerestéje kapja.

És az öreg egy finom zöld papiros darabot adott, mely tele volt alakokkal, számkóddal és betűkkel. A fiú jól tudta, hogy annak a zöld papirosnak az értéke őt forint.

Pali alig tudott halat rebegni, elrejtette a bankjegyet s könnyűt csillogó szemekkel tavozott el a műhelyből. A mesterné még utána is kiáltott:

— De aztán, Pali gyerek, holnap délbe ide jerebédre.

A kis fiú pedig rohan haza. Rohan a karácsonyi fényben pompázó utcákon keresztül és mégis megmégáll az utcasarkokon. Tűnődik és tanakodik.

Őt forintot kapott, mit csináljon ilyen teméred pénzzel? Vegyen rajta anyjának meleg kendőt, a kis Emminek hosszú labat? Mariskának kis baránykát és Gézának lovas huszárt, mindnyajuknak pedig fehér cipőt? Milyen meglepetés is lenne, ha itt az uton ebbe a nagy aruházba betérne és megvasarolná mind-ett! Ebből a nagy összegből talán csak kifutna? De hátha meglopják az emberek? Nem, ezt a pénzt nem meri felváltani, megy haza, hanem előbb csak egy pilantra betér a templomba.

Ott nagy tolongás vagyon és míg a fiú elmondja a Miatyjáukot, szíve megreszkett arra a gondolatra, ha valaki eltalálna lopni azt a rengeteg pénzt tőle. És görcsösen szorítja meg ujjait az őtforintost. Azután kieszlet a templomból. A kapunál úgy szeretne egy-egy újonatú arany krajcárt nyomni a szegény öreg kol-

dusok markába, kik folyton imákat mormolnak. De mikor nincs olyan kis pénze, hogyan adjon nekik? És őszinte, részvételt sugárzó nagy szemeivel ránéz a guggoló törpe asszonyra és a meghajlott vagy ögrege. Azután tovább megy hazafelé és kitér a pompás utcákról, néptelebb utcákba tér, de az ablakokból itt is a karácsonyfa világa fénylik ki, majd végre eljut a zsakut-cába. Itt nem fénylenek a kis Jézuska fájának pislogó gyertyái, nem az arany diók, itt a nyomor sötéteje honol. A megváltó Jézus születése okozta öröm nem hat ide, a kinzott lelkék, a kinzott testek, a kinzott agyak, a keresztet vivő emberek gondokkal teli pihenő odujába. Egy-két ablakból világit csak mécses vagy lámpa, félon, reszketően, s mikor Pali gyerek az utcába tér, egyszerűre borzongás futja végig. Megjésztette most ez az utca, ez a kép. Milyen az a másik, mely tele kirakattal, ragyogó ablakkal, ékesített karácsony-fával! Milyen jó lenne, ha azokból a felidiszított karácsonyfákból egyet elhozna ide. Ennyi pénzért, mint a mennyi a szében van, bizonyára elhozhatná. S hogy örülne a kis Emmi, a Mariska, meg a Géza!

Kapujokhoz ér. Bemegy az udvarra. Senki se fogadja, meg egy komodor csaholása sem. Szegény embereknek nincs eledel kutyák számára. Gonosz csend honol, mely még a gyermek lelkebe is utat tud törni. De Palit még mindig az öröm tartja megszállva, hogy itt van a szében az a kis vagyonka, mit ha előmutat, mosolyt varázsol anyusájának bánatos arcára.

S azután holnap még is ünnep lesz! És valóban

ünnepük lesz, mert holnap vesznek mindent, ellátják bőséggel azt a kis szobát, azzal látják el, a mit ő szerzett, a mit ő kerestett: az ő első öt forintjából.

Mindex egy pillanat alatt jarta át kis agyát, alatt benyitott a szobába. Hűdség, félhomály, jészto látvány fogadta.

Anya sápadtan, alig-alig pihegő kebellet ott feküdt a szoba egyetlen agyán. A kis okos Emmi hágyadt, szomorú arccal virrasztott mellette, míg a kisebb Mariska belesimapszkodott a szintén ott időző szomszédasszony szoknyájába. Az alig, négy éves Géza a napi hancurozástól, öt meg a gond nem illette, álomba merülten feküdt az asztalra helyezett vánkoson.

Palit megjésztette e kép. Oda megy labujjhegyen az anyja agya elő és megkérdezi a szomszédasszonytól:

— Mi baj van, Teréz néni?

S míg ezt mondja, kis szíve elfeledsodik. Milyen örömet velt előidézni hazajövetelével s ime milyen örömtelenül fogadják, hja, mert a szegény mamuskája beteg!

A fiú szavaira a beteg felnyitja a szemét s azután tördeve szól;

— Te vagy az, Pali fiám? Ne ijedj meg, gyermek, rosszul lettem a délután, de már itt volt az orvos. Itt is gyógyszereket, majd elmegy a Kati nőnéhez, talán most az egyszer megkényőzöl rajtunk, mond meg: orvoságra kell, adjon kis pénzt, vagy öt forintot, majd ha feludok kelni, megértjük.

A szegény fiú gyorsan felel:

Fekete Miklós kir. tablai bíró, nevésteje alkalmából vacsorára hívta jöbarátait és ismerőseit az est, a legkedvesebb hangulatba tett el, dícsérve a szeretőteljes közbeszélésben álló család vendégzetését. Ugyanakkor ünnepeket névéstejét Chikán Miklós adótárnok is, a kinek hazánál szintén számos jelentős meg. barátai és tisztviselői közül, hogy szeretőtöknek és nagyrabecületesüknek kifejezését adjanak.

— **Kinavézés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter, Lehotzky Ella kihasználta, — a helybeli áll. polg. leányiskola segédtanítóját a X. fizetési osztály B. fokozatába rendes tanítónővé nevezték. Gratulálunk!

— **Dalestélyi Völgy** é. hó 7-én Rutkán s a mint halljuk, az estély a szokott fényes eredménnyel folyt le.

— **Az Árvavölgyi vasút megnyitása** f. hó 3-án volt: A megnyitáshoz számosan voltak meghívva a megyéből és a szomszéd-Liptómezőből. Déléltől 10 órakor indult a vonat Kralovánból, megállva minden állomáson, hidal, és felelőményét, hogy a szakértői vizsga eredményét jegyzőkönyvébe lehessen venni. Tizenkét óra harminc perckor ért a vonat Alsó-Kubinba, a hol nagy közönség várta az első hivatalos vonatot. A vendégek nagy része itt kiszállt a vonatról, a szakértők pedig folytatást tovább a személt Arva-Várújra felé. Az Alsó-Kubinban kiszállt vendégek kellemetlenül csalódtak, mert azt hitték, hogy ha már megvannak hívva, hát ellátásukról is gondoskodva van, azonban a vasut vállalat arról épenséggel nem gondoskodott, sőt midőn este hazafele utaztak, megfellebbeztek, és a nagy fényűzésben bankett lez. de csak mintegy húsz személyre szóló. Ilyen volt az Árvavölgyi vasút megnyitása.

— **Új lap.** Korponán, f. évi december hó 4-én jelent meg első száma a »Korpona és Vidéke« című társadalmi, szociológiai és közgazdasági hetilapnak. Felelős szerkesztő és lapfolyónos: Jeszenszky Gusztáv; társ szerkesztő: Matunak Mihály segédlektör és az ottani felső népköznevelő igazgatója; főmunkatársak: Plachy Gyula és dr. Pazár Zoltán. Az új lap célja: 1. A magyarországi szent ügyének előmozdítása, 2. A társadalmi viszonyok szeledebb mederbe való terelése és 3. Korpona sz. kir. város és vidéke közéletének előmozdítása — Kívánjuk, hogy új lapjaink nemcsak célt érjen.

— **A zsolnai rajecsi vasút** építése a megvalósulás stádiumába lépett. Az Arnoldi cég megkapta a kormánytól az építési engedélyt és a 100% államsegélyt is, vagyis 93000 forintot. A cég irodáját Zsolnán állította fel.

— **Az első hó** ott játszik az öreg Fátra ködben borongó ónosan már, a zöld fenyők tüvével, sajnos tönkelt, teremtve a Fátra lakóknak. Ma-holnap beszorul az erdői madár is, jég, fagy a vizekre és itt lesz a tél (ezt), korosyával, nyomorúsággal és unalommal végset. — Mert hát nem minden háznak jut ki a tél dísznótora sem!

— **Fogyasztási szövetkezetek.** A gróf Karolyi Sándor által alapított »Hungarica« című országos központi fogyasztási- és értékesítő szövetkezet, amár csak hat hónapja működik, maris szép eredményekre utalhat. Brogyán, Engervár, Rába-Patona, Hollóháza, Perbenyik, Bodrog-Szerdahely, Nagy Kazmér, Felső-Szemeréd, Nagy-Ernye, Rakos-Palota, Nagy-Kürt, Csongrád, Tápó-Szele, Főth és Lovász-Patona községekben fogyasztási és értékesítő szövetkezeteket alapított, a miskolczi reorganizálta, az ó-lubóit, boldogkőit és úrményit pedig a központhoz csatolta. Kétfelére tehát ma már 19 szövetkezet tartozik. Ily rohamos fejlődés még a külföldi szövetkezetek kötelei sem mutathattak fel kezdetben. A mozgalom

— **De anyuságam** nekem van pénzem, van egész öt forintom, karácsonyra adta a mester.

— **Karácsony** este van! sóhajta az anya és köny lopózik a szemébe. A szegény gyerek pedig csak azt látja, hogy szegény-beteg anyja nem örül az első öt forintjának.

A nézt odaadják a szomszédasszonyok, ki szalad háromféle orvosságért, meg egy belezőg instrumentumot s a fiú arra gondol, hogy mégsem telik anyjának meleg kendőre, testvéreinek babára, bárányára és lovas huszárára, de még fehér cinára sem.

Nem is jutott. Pár hatost hozott vissza az aszsony, azt leolvasta a fiú markába és azután gyorsan meséli:

— Minden roppant drága volt, lelke, nagyon drága, tegeje el jól ezt a hat piculát, ennyi maradt abból a sok pénzből, fiám.

A szomszédasszonyt hazahívják, a kis leányokat aludni küldi Pali, míg ő odahúzódik anyjához és ott virraszt ügya felett. Kis arca egyszerre megöregszik s míg az első öt forintjáért szerzett orvosságokból drága betegét megítja, a kis isten-gyermek születése napján beköltözött a gond ennek a gyermeknek a lelkébe.

Lopva szállott belé, miként lopva szállt szeméire álom. Lehanyatlott anyja vankosára és a nagy kendőre, a lovas huszáról, a hosszú hajú babáról, a fehér báránykáról, meg az első öt forintjáról ámodott. Talán alopó, gyermekem, volt!

élénkségében, igaz, jó része van a fenyegetővé vált szociális bajoknak, melyek arra ösztönöztek a társadalmi jobbjait, hogy a néppel s annak bajaihoz komolyan foglalkozzanak. Törökvéstük azonban, egy jól szervezett országos központ nélkül eredménytelen maradt volna, mert ez utóbbi adta meg nekik a bátorságot s azt a biztos erkölcs támaszt; mely az ilyenféle felelősségetes vállalkozás keresztülviteléhez műhatatlanul szükséges. Hogy pedig a központ méltó a beléhelezett bizalomra, arra nézve biztosított nyújt az az önfeláldozó buzgalom, melylyel annak igazgatósága (kiknek sorában ott lájuk közelítettünk kitűnőségeit: Karolyi Sándor, Keglevich Gábor és Mailáth József grófok; továbbá: Bernáth István, Bujanovich Sándor, Forster Geza, Ivánka Oszkár, stb.) és ügyvitelése a dolgot felkarolta. A vállalkozás tehát, úgy látszik, a legszebb reményekre jogosít fel.

Karácsonyi és újévi ajándékok dús választékban, dísművek, játékok stb., karácsonyfák, Mozkóni Peremenéi Turóc-Szt.-Mártonban.

— **A Horgony-Pain-Expeller** igaz. népszerű házi-szerre lett, mely számos családban már több mint 27 év óta mindig készleltben van. Hátfájásnál, csip-fájdalom, fejfájásnál, közvénynél, csúznál stb.-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatásuaknak bizonyultak, sőt járt ványkórna, minő: a kolera, hányóhasfolyás, az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. E kitűnő háziszer jó eredménnyel használtott bedörzsöléséket az influenza ellen is és 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban a legtöbb gyógyszerárban készleltben van, hanem bevásárlás alkalmával mindig határozottan: mint »Richter-féle Horgony-Pain-Expeller« vagy »Richter-féle Horgony-Liniment« kéréndő és a »Horgony« védjegyre kérünk figyelni.

CSARNOK.

Kacsagyűlés.

Bácsim kedves meghívása folytán Kossuthra, (Pozsony m.) érkezék nyulvadászatra, melynek terve négy napra volt téve. A roz idő, — eső és szél — miatt azonban nem lévén megtartható a két utóbbi vadásznap, elhatároztam, hogy kinézek kacsáznai. Általában az a hír volt, hogy nagyon sok a vadkacsa, habár novemberben nem igen szeretnek nagy falkákban tartózkodni. Sietve megbedékeltem és miután engedélyt és kalautz kérést volna a vadászatra, reménytelen útnak indultam a kacsák birodalma, a nádasok felé. Körülbelül egy órai erős gyaloglás után ki is értem ide, hol nagy vízárak van, körös körül nádasok és mocsarak. Emberem már messziről figyelmeztetett, a tóban és tó körül látható számtalan fekete pontra: kacsák, — úgy mond — melyek a napon sütikéreznek. Én ugyan eleinte homokbuckáknak vettem azokat, de közelebb érve a vízárkhoz, láttam, hogy moznak. A legvéresebb reményeket felmuló számtalan sok kacsa volt itt összegyűlve, melyek részint a vízben úszkáltak nagy locskolással, részint a parton sütikéreztek és tollakodtak. Csak egy volt itt a bökénő: a megközelítés. Az árok körül ugyanis semmi fedezet nem lévén, a kacsák már messziről szemmel kiserhették az embert.

Tétlenül azonban mégsem állhattam. Cselhez folyamodtam tehát. A terv, melyet készítettem, a következő volt: Amíg emberem a kacsákat megkerülőndő és felém hajlandó az árok másik végére megy, addig én csendesen egy helyen maradok álva, míg az egész kacsacsoport felém tart; ekkor én is megindulok. A kacsák pedig, hangos szóval adták tudtukra megvetésüket tépelődésünk felett s vígan társalkodtak kacsanyelven.

Emberem, tervemet végrehajtandó, megkerülte a kacsákat; ezek egy nagy csapatba olvadtak össze a vízárak túlsó végén. Még jó tavol volt kísérőm a kacsáktól, midőn egy kacsa, — vagy nagyon mérész, vagy nagyon félénk — kivált a tömegből és mellem vagy 50 lépésre a vízre telepedett.

Lőjlek, ne lőjlek rá? Ha lövök, úgy egy kacsám van, de a mai kacsázásnak vége; ha nem lövök, talán 4—5 kacsát lőhetek. Az utóbbit választottam és nem lőttem. A kacsa pedig — szép tőkés gacsér — engem látszólag észre sem véve vígan úszkált a vízen ide-oda.

Midőn a tavolság emberem és a kacsák között vagy 200 lépés lón, hangos gáogazással kelt fel 3 darab vadlúd, jelt adván a menekülésre. A kacsáknak sem kellett ennél több és zúgó záporosként a légbe emelkedtek. A három vadlúd nemsokára elúnt a messzeségben; nem úgy a kacsák. Eleinte az egész csapat, folyton együtt tartva repült, igen magasan; később több csoportba oszolta alsóbb régiókba merültek V betű alakjába egyenesen felém tartottak. Alig jött egy csapattal lőtávolba, midőn engem megpillantva, visszafordulni akart. Én pedig elérkeztem névén a kellő pillanatot, megeresztettem nagy jó duplátam . . .

Az eredmény meglepő volt; az elhibázott kacsák kiöltt golyóként repült a többi tönköt soruk közé, mire azok megfordulva ajánlatok magukat. A lövés okozta zajra nagy ribillió lón a kacsák között és sokáig reddestek tetlenül föl és alá; míg végre rászantak magukat a letelepdesre. Még egyszer felzavartam őket, de egypár eredménytelen lövés, noz a hirtelen keredett nagy szél miatt is, arra a következtetésre jutottam, hogy nagyon magasan húznak s hogy egy puskás de nagyon is kevés.

Haza indultam tehát és otthon felsorolva az okozat eredménytelen vadászatom miatt, azt indítványoztam hogy másnap menjünk ki többen s az eredmény bizonyos. Hogy mily jól esett a jó két órai séta után az amúgy is kitűnő vacsora, azt mindenki, ki hasonló sétákat tett, könnyen elképzelheti. Este azonban jó sokáig fenn lévén az általános kacsavadászati tervet harmadnapra tettük át.

(Vége köv.)

Nyilttér.

Az e rovatban foglaltakért nem vállal felelőséget a szerk.

Selyem damaszt 75 krtól

14 frt 65 krig méterenként. — valamint fekete, fehér és színes **Henneberg-selyem** 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként. — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. **Privát-fogyasztóknak** postabőr és vámentesen valamint hazhoz szállítva, — **mintákat pedig postafordultalval** küldenek.

Henneberg G. selyemgyára (az. és kir. udvari szállító) Zürichben. Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbátyeg ragasztandó

KÉRDEZZÜK MEG A HÁZIORVOST!

Krondorfi

alkálikus természetes savanyuvíz

Mint nyálka oldó szer
ugy magában mint meleg tejjel vegyítve
köhhögésnél, rekedtségnél, tüdőhurutnál s b. legjobban gyógykeserrel ajánlatik.
Nehézén emésztő gyomorhurutnál kitűnő hatása van!

Kapható **Schwarz Kálmán** cég-nél

Állatbiztosítás.

Alólírott biztosító társaság cautióképes

vezérképviselőt

keres Turóc megye területére Turóc-Szt.-Márton székhelyvel. — Ajánlatok közvetlenül az Igazgatóságához (Budapest, Erzsébet-körút 27. sz.) címezendő.

Magyar kölcsönös állatbiztosító társaság m. sz.

Amerikai zsebórák.
Jótállással, hogy a nickel színű nem változtatja, szerkezete pontosabb és jobb, mint a legdrágábbaké.
Ára darabonként 3 forint.
Jótállás mellett, míg a készlet tart.
Hozzá ezüstös óraláné 60 kr.
Önberetválo készülék.
Fox, valódi solingeni gyártmány, sok kiállítás kitüntetéve, gyakorlás nem kell. Megvágás kizárva. Tiszta és kényelmes munka. Bőrbetegségtől megment. Tartós és pénzmegtakarító.
Darabja 3 frt.
A penge ***csillagos acéliből és a többi részei alpacából vannak.
Egy külön penge hozzá 1 forint.
Megrendelhető:
POLLÁK SANDOR főbizománynál
BUDAPEST, V. ker. Kálman-utca 17.
Gyűjtőknek 5 drb után egy ingyen küldetik.

MINDEN SORSJEGY UTÁNFIZETÉS NÉLKÜL
MINDA 6 HUZÁSON JÁTSHIK.

UJSAĞIROK SORSJÁTEKA

FONYEREMÉNY
100.000
KORONA
ERT.

NYEREMÉNY 20.000 KORONA sht/sb
AZ ÖSSZES NYEREMÉNYEKET KIVÁNTATRA 20% LEVONÁSSAL
AVALLALAT KÉSZPÉNZBEN VISSZAVÁSÁROLVA

EGY SORSJEGY ÁRA: 1 KORONA

Huzás már föltétlenül jövő hó 4-én.

Sorsjegyeket ajánli:

Turóc-szt.-mártoni részv. takarékpénztár.
Turóci kereskedelmi és hitelintézet.
Moskóczi Ferenczné könyvkereskedése.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves hájszer ellenállt az idő megpróbáltatásnak, mert már több mint 30 év óta megbísható, fájdalomcsillapító bedörzsiósként alkalmaztatik közönségnél, császári, tag-szaggatásnál és meghűléseknel és az orvosok által bedörzsiósként is mindig gyakrabban rendeléshik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyártója Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű hájszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerertárban késlelben van; főraktár: Török hájszer gyógyszereszdél Budapesten. Hováadás: alkalmával igen óvatokat legyünk, mert több kisebbbetétkü útánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget "Horgony" védjegy és Richter orvogyógyás nélkül mint nem valódit utasítas vissza.

RICHTER F. AD. és társas. cs. és kir. udvari szállító. RUDOLFSBART.

Kérje

The Continental
a Bodega Company.

világhírű spanyol és portugál
borait

Sherry
Portbor
Malaga
Matteira
Tarragona stb.

Kaphatók az összes finomabb
fűszer és csemege kereskedés-
sekben, valamint poharakent

az előkelőbb szállodák, kávéházak és vendéglőkben.

Saját fiók: Budapest
csakis: N. Kossuth-utca és Ujvidék-utca
sarkán, a Gentry-Casinoval szemben.

Raktár Wix Miksa urnál,

é déligyümölcs- és csemegeáru-üzlet.

Nagy Képes Világtörténet

Képes diszmű a művelt közönség számára.

ÁLDÁSSY ANTAL, BOROVSKY SAMU, FOGARASSY ALBERT, GERÉB JÓZSEF,
GOLDZSIHER IGNÁCZ, GYOMLAY GYULA, MIKA SÁNDOR

közreműködésével szerkeszti

MAR CZALI HENRIK

Mintegy 2500 szöveggéppel, 500 műmelléklettel, 60 színes mülappal
50 történelmi térképpel, 8500 szövegdallal.

A Nagy Képes Világtörténet célja.

Jelen munkával az első nagy világtörténelmi mű jelenik meg magyar nyelven.
Terveiben, eszközeiben, alakjában és terjedelmében egyaránt nagy és je-
lentős ez a vállalkozás.

A magyar tudomány nyújtja a magyar közönségnek az élet könyvét, a világtörténelmet.

Nemzeti művelésünkre nézve fontos mozzanat ez.
Egy régi hiány pótlása, egy régi szükség kielégítése, egy régi köteleesség teljesítése.

A Nagy Képes Világtörténet illusztrációi.

A Nagy Képes Világtörténet összes illusztrációi kizárólag egykoru vagy korhó ábrázolá-
tok lesznek. Képes mellékletel, történelmi térképek, a szöveg közé nyomott rajzokkal és
írasmásolatokkal a Világtörténet egy olyan kicsinyített historial muzeumot nyújtanak az előzet-
nek, a műneli a maga valójában lehetetlen beszerezni. Ezek a nagy europai muzeumokból,
családi es nyilvános könyvtárakból és levéltárakból, építészeti műremekéről egybegyűjtött s
a legnagyobb műszaki tökéletességgel reprodukált illusztrációk rendkívül emelik a mű beszt,
az egésznek művészi értéket adnak.

Ez a tizenkét kötet a legfinnyesebb magyar könyvek közé tartozik.

Ez a tizenkét hatalmas könyv arra való, hogy nemzetünk minden műveltségének tanítója
barátja, tanácsadója, minden urt háznak ókessége legyen.

A mű kiadására egyesült két könyvkiadó intézet bízalommal ajánlja, tehát nagy,
magyar vállalatok a nagy magyar közönségnek.

Franklín Társulat
magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.

Révai Testvérek
irodalmi intézet részvénytársaság.

Előfizető gyűjtők sziveskedjenek a kiadóhivatalhoz fordulni.

Csak Rum-Real ad a teának

Mindennemű fűszer- és csemege-
cikkek mellett kaphatók:

Wix Miksa fűszer- és csemege-kereskedésében, Turóc-Szt.-Mártonban.

különös jó és finom izt. Pekarek valódi china-teát,
Ki csak egyszer élvezett soha más teát nem vesz.